

بسم الله الرحمن الرحيم

سبک زندگی اسلامی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه اسلامی آزاد
شهرضا با تاکید بر آرایش بانوان

مدرسه علمیه شهرضا

مسابقه رشد ۳

سر گروه: افتخار السادات طبائیان

چکیده

در این پژوهش میزان تطابق سبک زندگی اسلامی با تاکید بر آرایش بانوان با استفاده از نظر دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی شهرضا مورد بررسی قرار گرفته است، ابتدا مبانی نظری موضوع بیان و در ادامه یافته های میدانی مطرح می شود. روش های آماری استفاده شده در این پژوهش با استفاده از برنامه SPSS انجام شده . با توجه به نتایج مقدارسطح معنی داری، (۰/۰۱) شده و ازمیزان سطح خطاكه برابر ۰/۰۵ است ، و میتوان گفت وضعیت آرایشی بانوان در جامعه با سبک زندگی اسلامی تطابق ندارد. همچنین وضعیت آرایشی بانوان با سبک زندگی بین شهر و روستا با استفاده از آزمون t برای مقایسه دو گروه مستقل استفاده شده و مشاهده می شود که میزان سطح معناداری ۰/۲۵۴ است و چون از ۰/۰۵ بیشتر است فرضیه تایید نمی شود و نتیجه میگیریم که تطابق وضعیت آرایشی بانوان با سبک زندگی اسلامی بین افراد روستایی و شهری متفاوت نمی باشد.

کلید واژه: سبک زندگی، آرایش بانوان، تبرج، دانشجویان دانشگاه آزاد

۱. کلیات

۱-۱- مقدمه

خداآنند بزرگ و منان را سپاس و ستایش که طبیعت را به زیور گلها و سرسیزی آراسته و آسمان را به چراغ ستارگان روشنایی بخشید و عقل آدمی را با سرمایه فطرت و علم امتیاز داد و استعدادهای نهفته اش را با الهامات فطری و پیروی از ره آورد پیامبر انالهی شکوفا ساخت و "عفاف، این خلعت زیبا را بر بلندای قامت انسان تقدیر داد تا کرامت وی به ملکه ظهور برسد و از حیات زیستی به حیات طیبه منتقل شود و به انوار الهی و صفات روحانی تخلق یابد. عفاف، راز زیبایی روح است و جمال باطن و جلوه جمال حق تعالی."*

«ان الله جميل و يحب الجمال»

به درستی که خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد

بشر امروز پس از تجربه ناکامی های عمل به نسخه های بشر آلوده به گناه، بیش از گذشته، به ضرورت توجه به نسخه های حکیمانه خالق انسان که پیامبر اعظم صلی الله علیه واله وسلم به بشر ابلاغ کرده، پی برده است و رویکرد او به مبانی دینی و ارزش های الهی، این امر را تأیید می کند و از آنجا که دین اسلام دینی است که به فرمایش باری تعالیٰ «إنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ»^۱ ... و رضیتُ لَكُمُ الْإِسْلَامُ دِيَنًا...»^۲ پیامبر اسلام خاتم النبیان است، پس دین اسلام تمام ابعاد زندگی بشر را در بر گرفته و رفتار، کردار و گفتار انسان که بر اساس ایدئولوژی و مبانی فکری اوست، حول محور اسلام می چرخد.

ایران کشوری اسلامی است و باید تماماً بعد فردی و اجتماعی مردم آن بر اساس آموزه های دینی تعریف شده باشد. لکن این مسئله مطرح می شود که سبک زندگی مردم ایران به چه میزان با این آموزه ها هم خوانی و تطابق دارد؟

در پازل سبک زندگی ایرانی اسلامی توجه به نقش محوری و جایگاه ویژه زنان به عنوان نیمی از جامعه آماری کشور ضروری واجتناب ناپذیر است و در این میان بحث از پوشش و آرایش زنان که با مدرنیته شدن و روی آوردن به فرهنگ وارداتی غرب متحول گردیده، از اهمیت بالایی برخوردار است و باید با حساسیت ویژه ای مورد توجه قرار گیرد.

اصل آرایش و زیبایی امری مطلوب و پسندیده است و از نظر اسلام نه تنها منعی برای آن وجود ندارد، بلکه در متون دینی به آن توصیه و سفارش شده است، آن چه از نظر اسلام مذموم است آرایش و جلوه گری زنان در مجتمع عمومی و در برابر نامحرمان است که سر منشأ انحراف و از بین رفتن امنیت اجتماعی می شود.

زن مسلمان ایرانی باید بداند با توجه به مبانی فکری و فرهنگی و اعتقادی خود، سبکی از زندگی که اسلام به او ارائه می دهد واز او می خواهد چیست.

در جهت گیری و حرکت به سمت زندگی با سبک اسلامی هدف این است که رفتارهای رایج در جامعه با معیار ضوابط اسلامی ارزیابی شود، اینکه ارزش‌ها و سبک زندگی موجود به خصوص در زمینه آرایش بانوان چگونه است، باید اسلام و ارزش‌های اسلامی شناخت، این دو را با هم سنجید که آیا نحوه آرایش بانوان و ظاهر شدن آنها در جامعه با سبک زندگی اسلامی، مطابقت دارد یا ندارد. آنگاه بخشی که تطابق ندارد، باید برای اصلاح آن چاره جوئی شود که چه باید کرد که سبک زندگی مردم در جهت اسلامی شدن بیشتر حرکت کند و راهکار آن چیست؟

بر اساس مطالب ارائه شده فوق، این پژوهش در نظر دارد برای تقویت ادبیات سبک زندگی اسلامی، نظرات دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی شهرضا را به عنوان بخشی کوچک از جامعه‌ی بزرگ بانوان کشور در این خصوص گردآوری نماید تا ضمن مقایسه‌ی این نظرات با سبک زندگی اسلامی- میزان تطابق یا واگرایی افکار جامعه را با وضعیت مطلوب در این زمینه (آرایش بانوان) مشخص و راه کارها و پیشنهادات احتمالی را به دست اندر کاران بخش فرهنگی جامعه ارائه نماید.

۱-۲-مفهوم شناسی

پیش از پرداختن به مسئله سبک زندگی اسلامی با تأکید بر آرایش بانوان لازم است به مفهوم آرایش وزینت نگاهی اجمالی داشته باشیم.

آرایش

آرایش در لغت نامه دهخدا به معنای زیر آمده است:

اسم مصدر آراستن، زینت، زیور، جمال و آرایش کردن به معنای آراستن و جلوه کردن آمده است^۱

همچنین زینت را آرایش و آراستن وزینت کردن را آرایش کردن، پیراستن و بزک کردن معنی کرده اند . بر اساس این مفهوم، بدن زن زینت به شمار می آید.

^۱<http://www.vajehyab.com/?q=%D8%A2%D8%B1%D8%DB%AC%D8%B4>

آرایش، امری فطری و طبیعی است و گرایش فطری زن به آرایش، آثار روانی بسیار مثبتی برای وی دارد.

بی میلی به آراستگی و آرایش، نشانه‌ی اختلال شخصیتی و روانی در فرد است.

فرد ژولیده و بی رغبت نسبت به آرایش، برای خودش ارزش قائل نیست.

بر این اساس، پوشیدن جامه‌ی زیبا، بهره‌گیری از مسوک و شانه زدن مو، خوش بو بودن، استفاده از انگشت‌تر و آراستن خویش هنگام عبادت جزو مستحبات مؤکد است.

سبک زندگی

در فرهنگ لغت، شیوه زندگی یا سبک زیستن که منعکس کننده گرایش‌ها و ارزش‌های یک فرد یا گروه است عادت‌ها، نگرش‌ها، سلیقه‌ها و معیارهای اخلاقی و سطح اقتصادی و... که طرز زندگی کردن فرد یا گروهی را می‌سازد سبک زندگی می‌گویند.^۱

در تعریفی ساده «سبک زندگی» الگوی مسلط برای شیوه‌ی زندگی و ارتباطات میان افراد در یک دوره‌ی خاص است، که به دلیل تحولات سیاسی و اجتماعی و تکنولوژیک تغییر می‌کنند. نمودهای ملموس این تغییر را می‌توان در تغییر در سطح زندگی اقتصادی، تنوع و افزایش کمیت کالاهای مصرفی، معماری و تزئینات داخلی خانه‌ها، تبلیغات شهری، محتواهای برنامه‌های رادیو تلویزیونی و مطبوعات و حتی شیوه صحبت افراد مشاهده کرد. در فرهنگ «آکسفورد» سبک زندگی، راه‌های گوناگون زندگی فرد یا گروه معرفی شده و در فرهنگ «رنどوم هاووس» عادات، منش‌ها، رویکردها، ذوق‌ها و قرایح، استانداردهای اخلاقی و سطح اقتصادی معرف سبک زندگی است.

«آنتونی گیدنز» سبک زندگی را از مؤلفه‌های زندگی مدرن می‌داند در این میان به سال‌های پس از جنگ جهانی دوم و ظهر دولت‌های رفاهی در اروپای غربی تأکید دارد. به اعتقاد گیدنز دنیای مدرن و گزینه‌های قابل انتخاب را برای افراد افزایش می‌دهد.

مشخصات شخصی جامعه آماری (جوانی، شهرنشینی و وضعیت خوب اقتصادی) بر اهمیت این تایید می‌افزاید و نشان می‌دهد که جامعه بانوان کشور نسبت به سبک زندگی اسلامی و فاصله این سبک با وضعیت موجود جامعه، آگاهی‌های مشابهی دارند.

پیشنهادات: برای این تحقیق پیشنهاداتی در دو سطح اجرائی و پژوهشی به شرح زیر ارائه می‌گردد:

الف) پیشنهادات اجرائی

بالنجام اقدامات فرهنگی گسترشده در جامعه از طریق مدارس، دانشگاه‌ها، رسانه‌ها، صداوسیما، منابر، کتب و ...

۱. اهمیت آراستگی و آرایش بانوان از دیدگاه اسلام تبیین گردد.
۲. روش‌های صحیح و بی ضرر آرایش از لحاظ بهداشتی، زمانی و مکانی به بانوان آموزش داده شود و از شیوه‌های نفی و انکار خصوصاً برای دختران جوان استفاده شود.
۳. حدود خود آرایی و زینت بانوان از دیدگاه اسلام تبیین گردد.

ب) پیشنهادات پژوهشی

۱. پژوهشگران دیگرمی توانند همین موضوع را در جوامع آماری متفاوت اجرا و نتایج را به صورت تطبیقی مقایسه کنند.
۲. پژوهشگران دیگرمی توانند سبک زندگی اسلامی را در سایر زمینه‌ها (تجملات، جهیزیه و ...) مورد بررسی قرار دهند.

منابع و مأخذ

- الهی قمشه ای،مهدی،قرآن کریم،۱۳۸۳
- دشتی،محمد،نهج البلاغه،۱۳۸۸
- پاک نیا،عبدالکریم،عفاف سرچشمہ زیبایی،انتشارات نور الزهراء،چاپ کوثر،۱۳۹۰
- پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری [http:// www.leader.ir](http://www.leader.ir)
- حق شناس،سید جعفر،نظام اسلامی و مسئله حجاب،انتشارات دفتر مطالعات و تحقیقات زنان،بهار ۱۳۸۷
- دهخدا،علی اکبر،فرهنگ دهخدا،انتشارات دانشگاه تهران،چاپخانه دولتی ایران،اسفند ۱۳۷۷
- ذبیحی،محمد صادق،حجاب عزت است یا اسرار؟؟؟،انتشارات پیام طوس،۱۳۸۷
- صبور اردوبادی،دکتر احمد،آینه بهزیستی اسلام،دفترنشر تبلیغات اسلامی،۱۳۷۲
- غلامی،راضیه،حریم عفاف،ناشر؛ندای کوثر
- قاضی،فاطمه،حجاب دختران،ناشر؛گلستان ادب،۱۳۸۴
- کوهی،محمد رضا،آسیب شناسی شخصیت و محبوبیت زن،انتشارات اتقان
- کوهی، محمود،دختران؛پندها و هشدارها،انتشارات گلستان ادب،۱۳۸۳
- معین الاسلام،مریم،پوشش و آرایش از دیدگاه پیامبر اعظم؛انتشارات زلال کوثر،۱۳۸۶
- مقام معظم رهبری،سبک زندگی،۱۳۹۱
- محمدی نیا،اسدالله،بهشت جوانان،ناشر؛سبط اکبر،۱۳۸۰
- مطهری،مرتضی،مسئله حجاب،انتشارات صدرا،چاپ هفتاد و ششم،تیر ۱۳۸۷
- منصوریان،محمدعلی،پرده جمال،ناشر؛وثوق،۱۳۸۳

با اسمه تعالیٰ

پاسخگوی گرامی:

با سلام، پرسش نامه‌ی حاضر برای پایان نامه‌ی کارشناسی سطح ۲ حوزه‌ی علمیه‌ی خواهران، تنظیم گردیده و هدف آن بررسی میزان تطابق وضعیت آرایشی بانوان در جامعه با سبک زندگی اسلامی می‌باشد. پاسخ صریح و صادقانه کمک ارزنده‌ای به غنای ادبیات سبک زندگی اسلامی در جامعه می‌کند. قبل از همکاری شما صمیمانه سپاسگزاری می‌نماییم.

گروه پژوهشی شمس الهدی - حوزه علمیه معصومیه شهرضا

الف) اطلاعات شخصی

(این قسمت مربوط به شخص پاسخ‌گو می‌باشد و با توجه به وضعیت و مشخصات فردی تکمیل می‌گردد.)

سن

۳۵-۳۵ و بالاتر

۳۰-۳۵

۲۵-۳۰

۱۸-۲۵

رشته تحصیلی

علوم انسانی

علوم تجربی

علوم ریاضی

وضعیت حجاب (خارج از دانشگاه)

مانتو- شال

مانتو- روسربی

مانتو- مقننه

چادر

محل زندگی

..... نام استان.....

روستا

شهر

مرکز استان

وضعیت اقتصادی خانواده (درآمد ماهیانه)

حدود ۱۰۰۰۰۰ تومان

۵۰۰۰۰۰

۲۰۰۰۰۰ تومان و بالاتر

ب) متن اصلی پرسشنامه

(سوالات با این پیش فرض تهیه شده که آرایش و زیور آلات بانوان در معرض دید آقایان قرار گیرد.)

سؤال	زیاد	خیلی زیاد	اندازه ای	کم	خیلی کم
به نظر شما اسلام با حضور بانوان در جامعه موافق است؟					۱

۲	به نظر شما اسلام با تفکیک جنسیتی در جامعه موافق است؟
۳	به نظر شما استفاده از چادر تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۴	به نظر شما استفاده از مانتو - مقتنه تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۵	به نظر شما استفاده از مانتو- روسربی تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۶	به نظر شما استفاده از مانتو- شال تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۷	به نظر شما استفاده از شلوار لی (چسبان-آبی) تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۸	به نظر شما استفاده از رنگ مو تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۹	به نظر شما استفاده از رژ لب با رنگ ملایم تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۰	به نظر شما استفاده از رژ لب با رنگ زننده تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۱	به نظر شما استفاده از برق لب تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۲	به نظر شما استفاده از تاتو تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۳	به نظر شما استفاده از خط چشم تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۴	به نظر شما استفاده از گوشواره و گلو بند تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۵	به نظر شما استفاده از دستبند- النگو و انگشتر تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۶	به نظر شما استفاده از کفش صدادار تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۷	به نظر شما استفاده از عطر زننده تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۸	به نظر شما استفاده از مانند تنگ تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۱۹	به نظر شما استفاده از عینک دودی تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۲۰	به نظر شما استفاده از آرایش صورت (گریم) تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟
۲۱	به نظر شما استفاده از ناخن بلند و لاک ناخن تا چه میزان با سبک زندگی اسلامی هم خوانی دارد؟

سؤال باز پاسخ : در محیط پیرامونی - به جز مواردی که گفته شد- چه رفتار های آرایشی را برای بانوان، خلاف سبک زندگی اسلامی می دانید؟

